

RAADSVOORSTEL MET BESLUIT

Raadsvergadering	: 27 januari 2025
Agendapunt	: -
Onderwerp	: Raadsvoorstel zienswijze gemeente op Kaderbrief 2026-2029 : Veiligheidsregio Fryslân
Portefeuillehouder	: Andries Bouwman

Beetsterzwaag, 17-12-2024

Voorstel

1. Geen zienswijze in te dienen op de kaderbrief 2026-2029 van Veiligheidsregio Fryslân.
2. Geen wensen en/of bedenkingen te uiten omtrent het voornemen om de BON te verbinden aan de veiligheidsregio's (Fryslân, Groningen en Drenthe).

Inleiding

In de kaderbrief 2026-2029 geeft Veiligheidsregio Fryslân (hierna: VRF) aan welke ontwikkelingen financieel van invloed zijn de komende jaren. De VRF is een wettelijk verplichte gemeenschappelijke regeling van alle Friese gemeenten, om taken op het gebied van de brandweezorg en de publieke gezondheidszorg provinciaal uit te voeren.

De kaderbrief geeft de ontwikkelingen aan die invloed kunnen hebben op de realisatie of de financiering van de beleidsplannen die zijn vastgesteld. De VRF is zich ervan bewust dat de financiële toekomst van de gemeenten onzeker is. Het zogenoemde "ravijnjaar" 2026 komt steeds dichterbij en de gemeenten hebben nog geen duidelijkheid. Daarom beperkt de VRF eventuele toename van het financieel kader tot het noodzakelijke. Ze blijft ernaar streven om de dienstverlening sober en doelmatig uit te voeren, waarbij de kwaliteit in stand gehouden wordt. In de kaderbrief 2026-2029 zijn dan ook geen beleidsontwikkelingen opgenomen. De afwijkingen betreffen dan ook met name autonome ontwikkelingen.

De drie veiligheidsregio's Drenthe, Fryslân en Groningen hebben in 2023 verzocht om onderzoek te doen naar de wijze waarop het opleiden en faciliteren van realistische trainingen het beste vormgegeven kan worden. De veiligheidsregio's zijn als werkgever verantwoordelijk voor het goed opleiden van hun medewerkers. De opleidings- en trainingstaken worden al meer dan 40 jaar naar tevredenheid uitgevoerd door de stichting Brandweeropleidingen Noord (BON). Uit het uitgevoerde onderzoek blijkt dat de BON op dit moment, in het kader van rechtmatig aanbesteden, niet voldoende juridisch verbonden is aan de veiligheidsregio's. Naar aanleiding hiervan is het algemeen bestuur voornemens om de BON te verbinden aan de veiligheidsregio's, zodat zij formeel zeggenschap en sturing krijgen en wordt voldaan aan de aanbestedingsregels.

Beoogd effect en/of resultaat

De belangen van de gemeente Opsterland in de GR VRF veiligstellen.

Argumenten

1.1 Het financieel kader 2026-2029 beoogt een structurele borging van de voorziene financiële ontwikkelingen.

Het meerjarig financieel kader vormt de basis voor de op te stellen begroting. De kaderbrief is op basis van de aangepaste financiële verordening opgesteld. De financiële ontwikkelingen leiden tot onderstaand kader:

	2026	2027	2028	2029
Gemeentelijke bijdrage (B25-28) (a)	93.031	96.787	100.525	104.372
1) Achterstanden investeringsplanning	-1.050	-720	-630	-550
2) Loon ontwikkelingen	-1.640	-1.273	-1.427	-1.592
3) Ontwikkeling materiële kosten	182	164	145	118
4) Wet op de lijkbezorging	120	120	120	120
Totale ontwikkeling (b)	-2.388	-1.709	-1.792	-1.904
In % van B25-28	-2,6%	-1,8%	-1,8%	-1,8%
Gemeentelijke bijdrage (K26-29) (a+b)	90.643	95.078	98.733	102.468

In het nu voorgelegde kader zijn de volgende mutaties ten opzichte van de begroting 2025-2028 verwerkt:

1. Door het achterblijven van investeringen dalen de kapitaalslasten. In tegenstelling tot voorgaande jaren zijn deze ook opgenomen in het kader. Voor 2026 bedraagt dit een verschil van € 1,1 miljoen.
2. De afgesproken cao-indexatie was lager dan meegenomen bij de vaststelling van de begroting 2025. Daarom wordt een daling van de begrote personeelslasten voorgesteld: (in 2026 is dit € 1,6 miljoen, -1.76%).
3. Volgens de financiële verordening maakt de VRF een inschatting op basis van de CPI (consumentprijsindex). Voor 2025 is dat 3,4%, voor 2026 is het 2,4% en voor de jaren 2027, 2028 en 2029 wordt 2,3% gebruikt.
4. Voor de uitbreiding van de bevoegdheden van de gemeentelijke lijkschouwer is in de septembercirculaire extra geld beschikbaar gesteld. Dit betreft een totaal voor de Friese gemeenten van € 120.000,-. De VRF wil dit via de gemeentelijke bijdrage toevoegen aan hun kader.

Effect 1 en 2 hadden eerder ook al een verlagend effect op de begroting 2024 zoals gepresenteerd in de 3e begrotingswijziging en reeds in de begroting van Opsterland bij de najaarsrapportage.

1.2 De raad is bevoegd een zienswijze over het financieel kader 2026-2029 in te dienen.

Totaal van deze mutaties betekent een neerwaartse bijstelling van het kader ten opzichte van de kaderbrief 2025-2028: (in 2026: € 2.4 miljoen, in 2027: € 1.7 miljoen, in 2028: € 1.8 miljoen). Daarom wordt geadviseerd geen zienswijze in te dienen op het voorgelegde kader.

2.1 De binding is nodig om formeel zeggenschap en sturing te krijgen en te kunnen voldoen aan de aanbestedingsregels.

Op basis van het bijgevoegde onderzoek constateert de VRF dat de huidige organisatie van de BON is vormgegeven in een privaatrechtelijke rechtsvorm, die juridisch losstaat van de veiligheidsregio's. Hoewel de huidige organisatie vanuit de historische context kan worden verklaard, is de conclusie dat dit onwenselijk is. De huidige organisatievorm brengt risico's met zich mee voor zowel de veiligheidsregio's als de BON en de afzonderlijke bestuurders. Zo hebben de veiligheidsregio's formeel geen zeggenschap en sturing en wordt niet voldaan aan aanbestedingswetgeving. Voor de BON is er bovendien geen bedrijfscontinuïteit gegarandeerd. De voorgenomen binding is hierbij gebaseerd op de reeds bestaande samenwerking, bestaande risico's worden door de formelere binding weggenomen.

Kantttekeningen

1.1 *Er kunnen mogelijk gevolgen ontstaan vanuit het Hoofdlijnenakkoord.*

Het hoofdlijnenakkoord wat in mei jl. gesloten is door PVV, VVD, NSC en BBB bevat het voornemen om verschillende Specifieke uitkeringen (SPUK's) over te zetten naar het gemeentefonds met een korting van 10%. Bij VRF is de in omvang grootste SPUK de Brede Doeluitkering Rampenbestrijding (BDuR). Een korting van 10% zou structureel € 1,1 miljoen minder opbrengsten voor de Brandweer en Crisisbeheersing betekenen. Er is nog veel onduidelijkheid over het voornemen van het Rijk en daarom zijn eventuele effecten nog niet meegenomen in dit kader. Daarbij heeft de minister van Justitie & Veiligheid al wel laten weten dat de bezuiniging voor de Veiligheidsregio's een onbedoeld effect is van het Hoofdlijnenakkoord en dat hij zich inspant om dit te repareren.

1.2 *Er wordt door de Brandweer gewerkt aan een nieuw dekkingsplan.*

Het voorgelegde kader is op basis van het huidige dekkingsplan bij de brandweer. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuw dekkingsplan. Hiervoor is door de bestuurscommissie veiligheid opdracht gegeven om te werken aan een nieuw dekkingsplan waarin kritisch wordt gekeken naar enkele specialistische onderdelen om zo tot een lichte bezuiniging te komen. De (mogelijke) effecten hiervan zijn nog niet meegenomen in dit kader.

1.3 *Er is een structureel tekort bij de GGD.*

Door oplopende huisvestingskosten en een noodzakelijke functiewaardering (FUWA) bij dokters-assistenten en verpleegkundigen, laat de begroting van de GGD een structureel tekort zien van € 1 miljoen. In opdracht van de bestuurscommissie gezondheid vindt momenteel een onderzoek plaats over de wijze waarop dit tekort wordt opgelost. De (mogelijke) effecten hiervan zijn nog niet meegenomen in dit kader.

1.4 *Het is nog onduidelijk of het extra geld omtrent de Wet op de lijkbezorging in zijn geheel nodig is voor het opvangen van de extra bevoegdheden en/of overige ontwikkelingen.*

In de septembercirculaire 2024 is aangekondigd dat er per 2026 voor Fryslân een bedrag van ruim € 120.000 beschikbaar komt vanwege ontwikkelingen en een uitbreiding van bevoegdheden. Deze gelden zijn bedoeld voor de uitvoerende partij van deze taak en daarom maakt de VRF aanspraak op dit bedrag. Het mist echter een motivering of de middelen in volledigheid ook daadwerkelijk nodig zijn voor deze ontwikkelingen.

1.5 *De ontwikkeling van de loonkosten is nog onzeker.*

De huidige cao voor werknemers van de VRF loopt tot 1 augustus 2025. Basis voor de indexering is daarom de september-circulaire van het gemeentefonds en kan later dus afwijken.

1.6 *De ontwikkeling van de overige inflatie is nog onzeker.*

De indexering voor materiële kosten in de kaderbrief is gebaseerd op de consumentenprijsindex (CPI) zoals gepresenteerd in de septembercirculaire van het gemeentefonds en kan later dus afwijken.

2.1 *De financiële gevolgen zijn niet volledig duidelijk*

Uitgangspunt bij het voornemen tot de nadere verbinding van de BON is nadrukkelijk om de huidige situatie beter juridisch borgen en voldoen aan de aanbestedingseisen. Uit het onderzoek worden onder andere ook aanpassingen gesuggereerd over het werken met een afnameovereenkomst, of hier aanvullende financiële gevolgen aan verbonden zijn is niet bekend.

Middelen

De financiële gevolgen uit de kaderbrief (voordelig) voor Opsterland (in 2026 € 123.590, van € 4.002.332 naar € 3.878.742) worden, na vaststelling van de kaderbrief 2026-2029 VRF, meegenomen in de P&C cyclus van de gemeente Opsterland.

SDG's

Niet van toepassing.

Evaluatie

Volgt vanuit de verdere Planning & Control cyclus die ieder jaar wordt gevolgd.

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief Kaderbrief Veiligheidsregio Fryslân 2026-2029
2. Kaderbrief Veiligheidsregio Fryslân 2026-2029
3. Onderzoek naar de organisatie van de opleidingen en realistische trainingen voor de brandweer in Noord-Nederland
4. Aanvullende aanbiedingsbrief raden BON verbonden partij (nazending 10 december)
5. Bestuurlijke samenvatting BON Verbonden mei 2024 (nazending 10 december)

Vertrouwelijke stukken ter inzage gelegd voor raadsleden

1.

Burgemeester en wethouders van de Gemeente Opsterland,

De secretaris,

De burgemeester,

Sandra van 't Hooge

Andries Bouwman

Team	: Openbare Orde en Veiligheid
Behandelend ambtenaren	: Dennis Bakker
Telefoonnummer	: (0512) 386 222
Emailadres	: veiligheid@opsterland.nl

Ontwerp raadsbesluit

Raadsvergadering	: 27-1-2025
Agendapunt	: -
Onderwerp	: Raadsvoorstel zienswijze gemeente op Kaderbrief 2026-2029 : Veiligheidsregio Fryslân

De raad van de Gemeente Opsterland,

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 17-12-2024,

gezien het advies van ,
gelet op het bepaalde in artikel 28 en 29 van de Gemeenschappelijke Regeling Veiligheidsregio
Fryslân en 31a van de Wet gemeenschappelijke regeling,
overwegende dat,

besluit:

1. Geen zienswijze in te dienen op de kaderbrief 2026-2029 van Veiligheidsregio Fryslân.
2. Geen wensen en/of bedenkingen te uiten omtrent het voornemen om de BON te verbinden aan de veiligheidsregio's (Fryslân, Groningen en Drenthe).

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de Gemeente Opsterland van 27-01-2025.

De griffier,

De voorzitter,

Laura Meijer

Andries Bouwman